

**Велика українська юридична
енциклопедія у 20-ти томах.
Том 8. Інформаційне право.
Право інтелектуальної
власності**

Видання є систематизованим зведенням знань про основний категоріально-понятійний апарат, вітчизняні наукові установи та відомих вчених в галузі інформаційного права та права інтелектуальної власності.

Розраховано на наукових і науково-педагогічних працівників, студентів, слухачів, аспірантів, докторантів наукових установ і закладів вищої освіти, працівників державних органів та органів місцевого самоврядування, а також усіх, хто цікавиться процесами розвитку суспільних відносин і правової науки в умовах розбудови інформаційного суспільства та суспільства знань.

Національна академія правових наук України
Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Державна наукова установа «Інститут інформації, безпеки і права
Національної академії правових наук України»
Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності
Національної академії правових наук України

ВЕЛИКА УКРАЇНСЬКА ЮРИДИЧНА ЕНЦИКЛОПЕДІЯ

У двадцяти томах

Том 8

**ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО.
ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ**

Харків
«Право»
2026

УДК 340(477)(031)
В27

Редакційна колегія 8-го тому:

**О. П. Орлюк (співголова), В. Г. Пилипчук (співголова),
А. О. Кодинець, В. М. Фурашев, К. І. Беляков**

Координаційна і технічна робота з підготовки видання:

С. О. Дорогих

В27 Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. — Харків : Право, 2016— .

ISBN 978-966-937-048-8

Т. 8 : Інформаційне право. Право інтелектуальної власності / редкол.: О. П. Орлюк (співголова), В. Г. Пилипчук (співголова) та ін. ; Нац. акад. прав. наук України ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого ; Держ. наук. установа «Ін-т інформації, безпеки і права Нац. акад. прав. наук України» ; НДІ інтелект. власності Нац. акад. прав. наук України. — 2026. — 608 с. : іл.

ISBN 978-966-998-689-4

Видання є систематизованим зведенням знань про основний категоріально-понятійний апарат, вітчизняні наукові установи та відомих вчених в галузі інформаційного права та права інтелектуальної власності.

Розраховано на наукових і науково-педагогічних працівників, студентів, слухачів, аспірантів, докторантів наукових установ і закладів вищої освіти, працівників державних органів та органів місцевого самоврядування, а також усіх, хто цікавиться процесами розвитку суспільних відносин і правової науки в умовах розбудови інформаційного суспільства та суспільства знань.

УДК 340(477)(031)

- © Національна академія правових наук України, 2026
- © Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2026
- © Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2026
- © Державна наукова установа «Інститут інформації, безпеки і права Національної академії правових наук України», 2026
- © Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності Національної академії правових наук України, 2026
- © Видавництво «Право», 2026

ISBN 978-966-998-689-4 (т. 8)

ISBN 978-966-937-048-8

ПОКАЖЧИК СТАТЕЙ

А

- Автор компонування
напівпровідникового виробу 288
- Автор промислового зразка 289
- Автор сорту рослин 291
- Автор твору 293

Б

- База даних 295

В

- Визнання прав інтелектуальної
власності недійсними 296
- Виконання 297
- Винахід 298
- Винахідник 302
- Вичерпання прав 304
- Відеограма 306
- Вільне використання об'єктів
суміжних прав 307
- Вільне використання творів 309
- Всесвітня організація
інтелектуальної власності 310

Г

- Географічне зазначення 313

Д

- Державна реєстрація авторського
права 316
- Державна система правової
охорони інтелектуальної
власності 318
- Джерела права інтелектуальної
власності 321
- Добре відома торговельна марка 324
- Договір комерційної концесії 325
- Договір ліцензійний 327
- Договір про передання (відчуження)
майнових прав інтелектуальної
власності 330

- Договір про створення
за замовленням і використання
об'єкта права інтелектуальної
власності 331

- Договір про трансфер
технологій 334

- Додаткова охорона прав
на винаходи 338

- Дорошенко Олександр Федорович 340

Є

- Європейська інтеграція України
у сфері інтелектуальної власності
342

З

- Захист прав інтелектуальної
власності 346

- Захист прав інтелектуальної
власності від недобросовісної
конкуренції 348

- Захист прав інтелектуальної
власності: заходи запобігання
порушенням 351

- Захист прав інтелектуальної
власності: способи захисту
авторського права і суміжних
прав 352

- Захист прав інтелектуальної
власності: способи захисту
прав на винахід,
корисну модель, промисловий
зразок 356

- Захист прав інтелектуальної
власності: способи захисту прав
на торговельну марку 357

- Захист прав інтелектуальної
власності: способи судового
захисту 360

- Захист прав інтелектуальної
власності: форми захисту 364

I

Інновація 366

K

Капіца Юрій Михайлович 369

Кодинець Анатолій Олександрович 370

Комерціалізація майнових прав інтелектуальної власності 371

Комерційна таємниця 375

Комерційне найменування 377

Компонування напівпровідникового виробу 379

Комп'ютерна програма 380

Контрафакція (контрафактні товари) 382

Корисна модель 384

Кулініч Ольга Олександрівна 386

Кумулятивна охорона у сфері інтелектуальної власності 388

M

Майнові права інтелектуальної власності 390

Майнові права інтелектуальної власності на виконання 392

Майнові права інтелектуальної власності на винахід і корисну модель 394

Майнові права інтелектуальної власності на відеограму 398

Майнові права інтелектуальної власності на комерційне найменування 399

Майнові права інтелектуальної власності на компонування напівпровідникового виробу 401

Майнові права інтелектуальної власності на породу тварин 406

Майнові права інтелектуальної власності на програму організації мовлення 406

Майнові права інтелектуальної власності на промисловий зразок 408

Майнові права інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію 412

Майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин 413

Майнові права інтелектуальної власності на твір 416

Майнові права інтелектуальної власності на торговельну марку 418

Майнові права інтелектуальної власності на фонограму 422

Міжнародна правова охорона авторського права: принцип автоматичної охорони 424

Міжнародна правова охорона авторського права: принцип незалежності прав на твір від права власності на носій твору 426

Міжнародна правова охорона інтелектуальної власності: правова охорона в рамках СОР 427

Міжнародна правова охорона інтелектуальної власності: принцип територіальної дії прав 429

Міжнародна правова охорона промислової власності: міжнародні класифікації 432

Міжнародна правова охорона промислової власності: надання міжнародної правової охорони 435

Міжнародні договори у сфері авторського права 437

Міжнародні договори у сфері промислової власності 439

Міжнародні договори у сфері суміжних прав 442

H

Належність права інтелектуальної власності декільком особам 445

Наукове відкриття 448

Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності Національної академії правових наук України 450
 Національна система інтелектуальної власності 452
 Національний орган інтелектуальної власності 453

О

Об'єкт права інтелектуальної власності 460
 Об'єкт права інтелектуальної власності, створений на замовлення 465
 Об'єкти, що не охороняються авторським правом 466
 Організація колективного управління 467
 Орлюк Олена Павливна 469
 Особисті немайнові права інтелектуальної власності 471
 Оцінка майнових прав інтелектуальної власності 472

П

Паралельний імпорт 476
 Патентно-кон'юнктурні дослідження 478
 Підстава захисту прав інтелектуальної власності 481
 Попереджувальне маркування 483
 Порухення авторського права і суміжних прав з використанням мережі «Інтернет»: відповідальність провайдерів послуг обміну контентом 485
 Порухення авторського права і суміжних прав з використанням мережі «Інтернет»: зобов'язання постачальників послуг хостингу 487
 Порухення авторського права і суміжних прав з використанням

мережі «Інтернет»: порядок припинення порушень 488
 Порухення прав інтелектуальної власності: піратство 489
 Порухення прав інтелектуальної власності: плагіат 491
 Порухення прав на винахід і корисну модель 492
 Порухення прав на торговельну марку 494
 Потоцький Микола Юрійович 496
 Права інтелектуальної власності на географічне зазначення 497
 Право доступу до твору 499
 Право інтелектуальної власності 500
 Право на наукове відкриття 502
 Право попереднього користувача на винахід, корисну модель, промисловий зразок, торговельну марку 503
 Право слідування 506
 Право особливого роду (sui generis) на бази даних 507
 Право особливого роду (sui generis) на неоригінальні об'єкти, згенеровані комп'ютерною програмою 508
 Прахов Борис Григорович 510
 Представники у справах інтелектуальної власності (патентні повірені) 511
 Представники з питань інтелектуальної власності на сорти рослин 514
 Презумпції у сфері авторського права і суміжних прав 516
 Припинення чинності майнових прав інтелектуальної власності 517
 Пріоритет у сфері інтелектуальної власності 522
 Програма організації мовлення 524
 Промисловий зразок 525
 Публічна ліцензія 528

Р

Рационалізаторська пропозиція 530

С

Селекціонер 533

Сирітські твори 535

Службовий об'єкт права
інтелектуальної власності 536

Сорт рослин 538

Спадкування майнових прав
інтелектуальної власності 540

Співавторство 544

Співвідношення права інтелектуальної
власності та права власності 545

Способи судового захисту прав
інтелектуальної власності 549

Справедлива винагорода авторам,
виконавцям, виробникам фонограм
і відеограм 552

Строк чинності майнових прав
інтелектуальної власності 553

Суб'єкт права інтелектуальної
власності 555

Суспільне надбання 557

Т

Твір 559

Твір архітектурний 560

Твір аудіовізуальний 561

Твір образотворчого мистецтва 562

Твір похідний 563

Твір складений 564

Торговельна марка 566

У

Ульянова Галина Олексіївна 570

Умови набуття прав інтелектуальної
власності на сорт рослин 571

Умови надання правової охорони
географічним зазначенням 573

Умови надання правової охорони
компонуванням напівпровідникових
виробів 575

Умови надання правової охорони
об'єктам суміжних прав 577

Умови надання правової охорони
творам 578

Умови правової охорони торговельних
марок 580

Управління майновими авторськими
і суміжними правами 586

Ф

Фонограма 589

Ц

Центр досліджень інтелектуальної
власності та трансферу технологій
НАН України 590

Ш

Шишка Роман Богданович 592

Я

Яворська Олександра Степанівна 593

Якубівський Ігор Євгенович 593

ОСОБЛИВОСТІ ПОДАННЯ СТАТЕЙ В ЕНЦИКЛОПЕДІЇ

У середині тому статті подано за алфавітом.

Однослівні назви статей наведено у формі іменників однини. У деяких випадках застосовано форму множини. До слів, що входять у назву статті і є безсумнівними запозиченнями з іноземних мов, надано відповідні транскрипції та етимологічні довідки. Далі за текстом слова назви статті скорочено до початкових літер.

Великими літерами напівжирним шрифтом із наголосом подано назви статей або ж їх головні частини. За назвою після коми подано різні уточнення терміна. У круглих дужках зазначено загальноновживані аббревіатури до терміна, етимологічні довідки до слів, прізвища, дати народження або смерті у статтях-персоналіях).

Застосовано прийняту для енциклопедичних видань систему скорочень.

Бібліографію розміщено наприкінці статей в алфавітному порядку, спочатку джерела кирилицею.

Прізвища авторів статті наведено під кожною статтею та виділено курсивом.

Стисла інформація про авторів наводиться наприкінці тому.

Задля зручності пошуку потрібних відомостей і допомоги читачам наведено покажчик статей.

Кожен з авторів несе повну відповідальність за зміст поданих до Енциклопедії статей.

СПИСОК АВТОРІВ ВОСЬМОГО ТОМУ «ВЕЛИКОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЮРИДИЧНОЇ ЕНЦИКЛОПЕДІЇ»

Автори частини першої «Інформаційне право»

АРІСТОВА І. В., доктор юридичних наук, професор
БАРАНОВ О. А., доктор юридичних наук, професор
БЕВЗ С. І., доктор юридичних наук, професор
БЄЛЯКОВ К. І., доктор юридичних наук, професор
БРИЖКО В. М., доктор філософії з юридичних наук, старший науковий співробітник
ГОЛОВКО О. М., кандидат юридичних наук, старший дослідник
ДАНИЛЬЯН О. Г., доктор філософських наук, професор
ДЗЬОБАНЬ О. П., доктор філософських наук, професор
ДОВГАНЬ О. Д., доктор юридичних наук, професор
ДОРОГИХ С. О., кандидат юридичних наук
ДОРОНІН І. М., доктор юридичних наук, доцент
ДУБНЯК М. В., кандидат юридичних наук
ЗАЯРНИЙ О. А., доктор юридичних наук, професор
ЗОЛОТАР О. О., доктор юридичних наук, старший науковий співробітник
КАЛЮЖНИЙ Р. А., доктор юридичних наук, професор
КОПАН О. В., доктор юридичних наук
КОРЖ І. Ф., доктор юридичних наук, старший науковий співробітник
КОСТЕНКО О. В., доктор філософії в галузі права, старший дослідник
КРАСНОСТУП Г. М., кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник
ЛАНДЕ Д. В., доктор технічних наук, професор
ЛЕОНОВ Б. Д., доктор юридичних наук, старший науковий співробітник
ПИЛИПЧУК В. Г., доктор юридичних наук, професор, академік НАПрН України
РАДЗІЄВСЬКА О. Г., кандидат юридичних наук, старший дослідник
СОЛОВЙОВА А. С., кандидат політичних наук, доцент
ТИХОМИРОВ О. О., кандидат юридичних наук, доцент
ФУРАШЕВ В. М., кандидат технічних наук, старший науковий співробітник
ЦИМБАЛЮК В. С., кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник
ШВЕЦЬ М. Я., доктор економічних наук, професор, член-кореспондент НАПрН України

Автори частини другої «Право інтелектуальної власності»

ВОЛИНЕЦЬ І. П., доктор філософії в галузі права, старший дослідник
ДМИТРЕНКО В. В., кандидат юридичних наук
ДОРОШЕНКО О. Ф., кандидат юридичних наук, старший дослідник
ЗЕРОВ К. О., кандидат юридичних наук, старший дослідник
КАПЦА Ю. М., доктор юридичних наук

КОДИНЕЦЬ А. О., доктор юридичних наук, професор

КОВАЛЬ І. Ф., доктор юридичних наук, професор

МАЙДАНИК Л. Р., кандидат юридичних наук, доцент

МИРОНЕНКО Н. М., доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАПрН

України

ОМЕЛЬЧЕНКО А. В., доктор юридичних наук, професор

ОРЛЮК О. П., доктор юридичних наук, професор, академік НАПрН України

СТАРЧЕНКО О. О., доктор філософії в галузі права

ТВЕРЕЗЕНКО О. О., кандидат юридичних наук

ТРОЦЬКА В. М., кандидат юридичних наук

УЛІТІНА О. В., кандидат юридичних наук

УЛЬЯНОВА Г. О., доктор юридичних наук, професор

ФЕДОРОВА Н. В., кандидат юридичних наук

ХАРИТОНОВА О. І., доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАПрН

України

ШТЕФАН А. С., доктор юридичних наук, старший дослідник

ШТЕФАН О. О., доктор юридичних наук, професор

Довідкове видання

ВЕЛИКА УКРАЇНСЬКА ЮРИДИЧНА ЕНЦИКЛОПЕДІЯ

У двадцяти томах

Том 8 ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО. ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

8-й том уміщує 282 статті

Коректор *П. О. Білоус*

Підписано до друку з оригінал-макета 12.06.2026.
Формат 70×100 ¹/₁₆. Папір офсетний. Гарнітура Times.
Ум. друк. арк. 49. Обл.-вид. арк. 43. Вид. № 3298.
Тираж 500 прим.

Видавництво «Право» Національної академії правових наук України
та Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого,
вул. Чернишевська, 80, Харків, 61002, Україна
E-mail для авторів: verstka@pravo-izdat.com.ua
E-mail для замовлень: sales@pravo-izdat.com.ua
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції – серія ДК № 4219 від 01.12.2011

Виготовлено ТОВ «Промарт Плюс»,
вул. Весніна, 12, м. Харків, 61023, Україна
Тел. (097) 445-07-79

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції – серія ДК № 8388 від 16.07.2025

[Перейти на сайт](#) →